

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Annales Episcoporum Slesvicensium

Cypraeus, Johann Adolph

Coloniæ Agrippinæ, 1634

Capvt I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64615)

CAPVT I.

RELIGIONIS Christianæ semina, in Chersoneso Cimbrica, & Ducatu Slesuicensi, finitimisque regionibus, sub Haraldo Danorum Rege, quæm Klagum nominant, sparsa esse, ex monumentis & scriptis veterum, quæ ad nos peruenerunt, colligere licet. Idque circiter annum. à nato Christo, octingentesimum vigesimum sextum. Is est Haraldus, qui Regnero absente, Iutorum & Scanorum suffragijs, Rex exortus, reuerso autem eo, Regno pulsus & spoliatus fuit, cum aliquot annis quotidianis inter se prælijs contendissent; ita tamen vt omnibus partibus superior fuerit Regnerus. Quâ de causa Haraldus fugere coactus, Ludouici Primi, qui ob Religionem Pij cognomen inuenit, auxilium petiit, in Galliam magnis itineribus contendit, & ad Compendium peruenit, vbi eo tempore Comitibus habebat Ludouicus. Cumq; de Regnero, qui & Reginfridus appellatur Lodbrog, & periculo in quo versaretur, multa questus esset, Ludouicus eum consolatus, bono animo esse, & secum Moguntiam ire iussit. Vbi conuocato Concilio, & re deliberatâ, Ludouicus Haraldum in clientelam recepit, & se eum restitutum promissit, eâ tamen lege, vt quotannis Ludouico tributum penderet, & Christianam Religionem amplecteretur: quod diceret, inter eos non posse animorum coire concordiam, qui de Religione dissentirent. Quas conditiones cum accepisset Haraldus, Imperatore postulante, & eum de sacro fonte suscipiente, Christianorum sacris ibi apud S. Albanum initiatus, & sacro lauacro ablatus fuit, vnâ cum vxore, Fratre

Erico,

Erico, & viris primarijs, quos ex Daniâ secum adduxerat, & paulò post ab Imperatore multis muneribus donatus, domum per Frisiam, quâ viâ venerat, reuersus est. Addit Autmarus Imperatorem veritum, ne ob fœdus initum, & religionem susceptam Haraldus in Daniâ non ferretur, ideoq; ei Comitatum quandam in Frisiâ Ruisseum concessisse, quò se, si necessitas postularet, tanquam in asylum tuto recipere posset. Quod & Haraldus tandem facere coactus fuit, ut deinceps exponemus. Itaque Ludouicus religionis propagandæ studio, & ut promissa præstaret, Haraldo Saxones viros bellicosissimos subsidio misit: quorum ope & præsidio semina verbi Diuini in Daniâ iacta, & cultus diuinus palam haberi ac celebrari cœptus est. Sed & his fretus Haraldus in territorio Slesuicensi ædem extruere, Christoq; dicare magnis impensis & summâ curâ moliebatur, ut Saxonis verbis vtar. Quæ ego de templo Heddebuienti accipienda existimo. Nam eius fundamenta ab Haraldo iacta esse, verisimile est, quamuis ab Erico eius Fratre id exædificatum esse omnes testentur.

Anscharius autem homo Gallus, primus eam prouinciam suscepisse, & populum rudem docuisse, ex certissimis historiarum monumentis constat. Nam eum Ludouicus subeundo huius legationis muneri designauit, & Haraldo adiunxit, quod is in Galliâ bonis literis & disciplinis institutus, in Corbeienti Monasterio nouo, iussu Ludouici Pij Scholam aperuisset, & eruditionis specimen haud obscurum edidisset. Corbea autem, (ut hoc obiter ostendamus,) Monasterium est in Galliâ Belgicâ vel Picardiâ ad Flumen Sonam situm, & quidem inter duo oppida, sanctum Quintinum & Ambianum. Quæ ciuitas ab ambientibus aquis, quibus vndique alluirur, nomen accepit. Ambitur enim Sona flumine, quòd in varios
ibi

ibi diuiditur tubos & canales. Olim Sammarobrinam dictam existimant. Monasterium autem Corbeiam, Batildis Clodouei II. Regis Francorum vxor, mortuo marito, circiter annum 662. ædificare cœpit, & amplissimis prouentibus, vnde viri Religiosi ordinis Benedictini viuerent, Deoq; puro corde seruirent, locupletauit. Quod & nomen ipsum indicat. Nam Corbea linguâ Gallica idem valet, quod cor bellum vel mundum. Appellatio sanè conuenientissima & decora illis, qui Religionis amore, cœlibem vitam eligunt, & virginitatem Coniugio præferunt. Illi enim frustra corpus macerant, vbi animus & cor impurum luxuria æstuat. Sed vt ad institutum redeamus, Carolus Magnus Saxonibus deuictis & subiugatis, ad exemplum Batildis Reginæ, Monasterium nouum à fundamentis erigere, eiq; Corbeæ nomen imponere constituerat. Idq; dum viueret, animo ex ædificatum habebat. Sed negotijs publicis & bellis impeditus, id quod animo constituerat, effectum reddere non potuit. Adde, quòd Saxones innatam feritatem & impietatem nondum exuissent, eamque rem non magnopere vrgerent, vt qui iugo excusso sese in libertatem vendicare cupiebant. Post mortem autem autem Caroli, Ludouicus Filius, Saxonibus paulatim mitescentibus, & religione Christiana imbutis, Patris voluntatem exequi statuit. Itaque Monasterium in sylua Sollingenſi inter montem altissimum Mosbergam, & amnem longum vulgò dictum, ædificare cœpit, eiq; Corbeæ nomen imposuit, appellatione à vetustâ illâ Corbeâ petitâ, quòd ex eius radice hæc pullulasset, & eius quodammodo soboles esset. Contigit hoc ipsum anno Villerici Archiepiscopi Bremenſis xxxiii. teste Adamo. Triennium autem in eo ædificando consumpsit, & anno Octingentesimo decimo septimo opus absoluit. Ludouicus cui

Religio cordi erat, ædificio perfecto, ex Corbeâ Gallicâ viros Eruditione & pietate præstantes, (religiosissimos Franciæ Monachos. Ada. cap. 15. libr. 1.) & inter alios Adelbertum & Warinum euocauit. Adelbertus ad Abbatis, Warinus ad Prioratus dignitatem euectus fuit. Scholæ autem, quam aperuerat Ludouicus, Anscharium præfecit, quem ex Galliâ accersauerat, circa annum Christi 817. Scholam Anscharius annos, ut minimum, nouem, magna cum laude rexit & gubernauit, iuuentuti, quæ ei in disciplinam tradita erat, vitæ sanctimoniæ & doctrinæ præeundo, ut omnibus illustre exemplum esset, pietatis & castitatis. Quin & Bibliothecam ibi instituisse, eamq; omni Auctorum & librorum genere locupletasse dicitur. Biennio autem post, anno nimirum 819. Decembris die 9. tempestate coortâ, vnâ cum terræ motu, terra discessit, ita ut amnis longus qui Monasterium præterlabebatur, magna ex parte euanesceret, quicquid autem aquæ reliquum erat, rubicundo & sanguineo colore tingeretur, nec vsibus coquendi aut lauandi idoneum esset. Quibus rebus fiebat, ut locum mutare Adelbertus, Warinus, & Anscharius coacti fuerint. Cumq; eâ de re ad Ludouicum retulissent, is pro suo erga Religionem studio & amore, locum commodiorem eligendi, & Monasterium transferendi eis potestatem fecit. Ibi tum occasum versus ad ripam Visurgis fluminis, locus delectus, & Monasterium denuò à fundamentis ædificari cœptum est. Quo loco etiamnum situm est. Fuit id anno Salutis humanæ 822. ut scribit Lambertus Schafnaburgensis, quamuis Conradus Fontanus, anno 819. id factum existimet. Hæc eò prolixius persequuti sumus, ut ostenderemus, quâ occasione, quibus Auctorebus primùm Euangelium in Ducatu Slesuicensi publicatum sit, & quibus ex locis prodierint

rint illi, qui rudem & barbarum populum ab Idolomania, & Dæmonum cultu reuocarint, & Christiana Religione imbuerint, quorum omnium memoria nobis Sacrosancta, atq; honore debet esse consecrata.

Sed vt ad Anscharium reuertamur, is singulari animi fortitudine præditus, Deumq; trahentem sequutus, periculo, quod imminebat, spreto, profectiorem in Daniam suscepit. Sic enim de illo memoriæ prodidit Adamus, c. 14. Cum nemo Doctorum facile posset inueniri, qui cum illis ad Danos ire vellet, propter barbaricam crudelitatem, qua gens illa fugitur ab omnibus, S. Anscharius diuino, vt credimus, Spiritu accensus, & qui ad martyrium aliqua optabat occasione pertingere, cum socio se vltroneum obtulit Audberto & c. S. Anscharius verò, cum territorium Slesuicense attigisset, populum docere, omniaq; boni Pastoris munera exequi, eoq; rem perducere, vt Dæmonum delubra & sacraria deicerentur, eorumque Sacerdotes sacris arcerentur. Ad ripam autem fluminis Sliæ cum baptizasse, & in æde vicinâ, quæ Heidebuia appellatur, publicè concionatum esse, remque diuinam fecisse, memoriæ proditum est. Biennium cum Collegâ Audberto, in Daniâ commoratus est Anscharius. Et tandem in Suetiam profectus cū Withmaro, (vbi perbenignè à Rege Biornio fuit susceptus, publicamq; Euangelij promulgandi accepit potestatem. E multis quoque Hirtgarium Bircæ oppidi præfectum Christo peperit) reliquit Gislemarum apud Regem Haraldum. Ipse in Saxoniam transfretauit. Hac legationis suæ prosperitate gauisi Corbeiani noui Apostoli, cum triumpho duarum gentium, hoc est Danorum & Sueonum, regressi sunt. Tunc Imperator cum Magnatibus S. Anschario de gentium congratulatus salute, ingentes
Chri-

Christo gratias persoluerunt. Sed fideles Christi athletæ, omnem industriæ suæ ac laboris fructum in vnum Deum retulere. Nec multò post Beatus Ansharius ad gentium salutem conuersus, nunc Danos, nunc Transalbianos visitans, innumerabilem ytriusque gentis multitudinem pertraxit ad fidem.

Sed nec diuturna fuit per Ansharium cœpta Euangelij prædicatio. Nam Regnerus Rex reuersus & validâ militum manu stipatus, Haraldum fudit fugauitque, ac Idolorum cultum intermissum instauroit. Haraldus autem qui primus religionem Christianam in Daniam intulerat, metu compulsus, rebus omnibus post habitis, profugit: & quòd in summo & perpetuo vitæ discrimine sibi viuendum esse videret, Patriâ relictâ in Frisiam, Imperatoris Ludouici iussu sese tanquam in asylum recepit, vbi etiam paulò post diem extremum clausit, & vt refert Saxo, tot tantisque calamitatibus fractus religioni valedixit.

Anno à Christo nato 832. qui est Ludouici Imperatoris 18. Imperator habito generali Sacerdotum Concilio, id quod Pater eius cœperat, ad exitum perducere cupiens, Hamburgum Metropolim constituit Danis, Suedis, & Slauis, alijsq; finitimis populis, eiq; Ansharium Archiepiscopum præfecit, quòd publicatio Euangelij in omnes Nationes barbaras divulgaretur. Consecratus autem fuit Ansharius (vt hoc obiter addam) à Dragone Episcopo Metensi, Cæsaris Fratre Germano, astantibus & fauentibus Othgario Moguntino, Ebone Rhemensis, Heti Treuirensis, consentientibus quoque Willerico Bremensi & Helmgando Verdensi Episcopis. Quam consecrationem & autoritate sua Pontifex Gregorius IV. & pallij donatione confirmauit, postquam S. Ansharius ex Suetiâ & Dania à se conuersâ domum rediisset. Peracta hac consecratione; tam opera & studio

dio illius, quam subsequenter Episcoporum Hamburgensium, verbum Dei disseminatum est & publicatum omnibus Slauorum, Danorum siue Normanorum populis, frigusque illud Aquilonis gelidum liquefactum ac calore verbi Dei est dissolutum. Multos autem annos consumpserunt & defudarunt Episcopi ac Doctores in conuertendis populis illis, quod errorum & Idolatriæ seges latè radices egerat, vt nec breui spatio, nec faciliè extirpari posset.

Ludouicus autem an. 837. vt Religionem contra omnes hostes fortiter tueretur ac defenderet, præsidio Saxonum & Cheruscorum, qui Herciniam syluam accolunt, expeditionem aduersus Danos suscepit, eosque inuasit. Sed illi, quod viribus impares essent, pedem retulerunt. Inde Regnerus qui ingenio erat admodum turbulento, regni cupiditate adductus, Hellam Hiberniæ Regē oppugnare cœpit, successibus prosperis, & victoriis, quas sibi pepererat, elatus. Sed non multò post Ecclesiæ hostis, iusto Dei iudicio, prophanatæ pœnas dedit religionis. Nam victus & in potestatem Hellæ perductus, nouo tormenti genere excruciat, serpentibus nimirum eius corpori admotis, eumque corrodentibus. Dignum Tyranno supplicium, vt qui omnes Christum professos quoad vixit, crudelissimè persequutus est. Ita Religio nascentis Ecclesiæ in his oris variè iactata & profligata fuit. vt in sequentibus capitibus prolixius de singulis quorum hic cursim breuiterque saltem mentio facta, agetur.

His temporibus tanta pluuiarum copia exstitit, vt frumenta propter nimiam aëris humiditatem in agris interierint; sed & pestis seuire cœpit, quæ magnam hominum & pecoris multitudinem absumpsit.

* *
*

CA-